

SFIR
Svenska Föreningen för Immaterialrätt

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.l3@regeringskansliet.se.

Ju2025/01727

Promemorian "Privatkopieringsersättning" (Ju2025/01727)

Svenska föreningen för Immaterialrätt (SFIR) har beretts tillfälle att yttra sig över promemorian. SFIR ska enligt sina stadgar bidra till en ända Ju2025/01727 målsenlig och enhetlig utveckling av lagstiftning och rättstillämpning på immaterialrättsområden, såväl i Sverige och de övriga nordiska länderna som på det europeiska och internationella planet. SFIR ska också främja intresset för och kunskapen om immateriellt rättsskydd.

SFIR önskar lämna följande kommentarer. I avsnitt 6.2 som behandlar rätten till ersättning anges i avsnittet "rätten till ersättning ska knytas till inskränkningen av ensamrätten" att "mot den bakgrunden föreslås att alla upphovsmän vars ensamrätt har inskränkts, som utgångspunkt, också ska vara ersättningsberättigade" (s. 38). Artikel 5.2b infosoc-direktivet är en inskränkning i artikel 2 dvs i rätten till mångfaldigande. Artikel stadgar "för mångfaldigande på alla typer av medier utfört av en fysisk person för privat bruk och där syftet varken direkt eller indirekt är kommersiellt, under förutsättning att rättsinnehavarna får rimlig kompensation varvid hänsyn skall tas till huruvida de tekniska åtgärder som avses i artikel 6 har tillämpats på det berörda verket eller alstret eller inte." SFIR emotsätter sig därmed att knyta rätten till ersättning till olika typer av tillgängliggörande för allmänheten. SFIR instämmer dock i Patent- och marknadsöverdomstolens slutsats att rätten till ersättning inte förutsätter att ett verk privatkopierats och instämmer därmed i att "förslaget bör i stället ta sikte på inskränkningen i ensamrätten och inte på faktisk privatkopiering".

I promemorian anges att det pågår ett mål i EU-domstolen som rör offline-kopiering och att i avvaktan på att rättsläget klargörs bör offline-kopiering ersättas inom ramen för ordningen (s.41). SFIR anser att man bör avvakta EU-domstolens avgörande.

Under rubriken "motsvarande rätt till ersättning bör gälla för flertalet närstående rättighetshavare" (s. 43) anges att fotografiska bilder inte ska ersättas. SFIR anser att fotografiska bilder ska omfattas av ordningen. Slutsatsen att den professionella bildanvändningen kommer omfattas om fotografiska bilder inte ersätts kan inte anses korrekt. Många fotografier som tas inom nyhetsbevakning når inte kriterierna som uppställs i C-145/10. Vidare blir det inkonsekvent att i 49a § URL ange att privatkopieringsregeln i 12 § första och fjärde stycket är tillämpligt men att någon ersättning för denna privatkopiering inte ska ske.

Slutligen har SFIR en kommentar avseende utformningen av 26k § och skrivningen "[...] har upphovsmän vars ensamrätt har inskränkts enligt 12 § och vars verk utnyttjats

i förvärvssyfte rätt till ersättning [...]” (s. 79). SFIR anser att utformningen av lagtexten är otydlig. Nu anges att rätten till ersättning ska utgå om privatkopiering sker av upphovsmannens verk och verket har utnyttjats i förvärvssyfte. Ändringen ska dock innebära att ”endast verk som utnyttjas i förvärvssyfte kan grunda en rätt till ersättning” (s. 80) och ”syftet är att undanta upphovsmän som typiskt sett inte påverkas ekonomiskt i annat än obetydlig omfattning av privatkopiering [...]”.

SFIR:s remissvar har utformats av SFIR:s ordförande och har kommunicerats till SFIR:s upphovsrättsgrupp och SFIR:s styrelse för synpunkter. Det expedieras av SFIR:s sekreterare, doktorand Måns Svennem Lundberg.

Stockholm den 23 oktober 2025

Marianne Levin

Måns Svennem Lundberg

Prof. Jur. dr, fil. dr h.c.

Doktorand

Ordförande SFIR

Sekreterare SFIR